

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. kovo 17 d. Nr. 21RE1-47 (AG1-4/09-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės (posėdžio pirmininkė), Edvardo Juciaus (pranešėjas) ir Karines Zavgorodnajos, sekretoriaujant Jurgitai Daučiūnaitei, dalyvaujant pareiškėjui A. B.,

atsakovės Marijampolės savivaldybės administracijos įgaliotoms atstovėms C. D., E. F.,

viešame Komisijos posėdyje nuotolinio žodinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. B. patikslintą skundą pareiškėjo atsakovei Marijampolės savivaldybės tarybai dėl Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir termino paduoti skundą dėl šio sprendimo apskundimo atnaujinimo. Tretieji suinteresuotieji asmenys Marijampolės savivaldybės meras ir Marijampolės savivaldybės administracija.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas patikslintu skundu (toliau ir – skundas) Komisijos prašo: „1) panaikinti Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini); 2) Atnaujinti laiką Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) apskundimui; 3) Į bylą trečiuoju asmeniu įtraukti Marijampolės savivaldybės administraciją (toliau – ir Administracija); 4) Iš atsakovės išreikalauti informaciją pagal 2022-12-22 pareiškėjo prašymą, reg. Nr. JF-100668 – pranešti atsakovo posėdžių datas, kuriomis buvo svarstomas gruntinio pamiškės kelio į pareiškėjo sodybą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) įtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, išreikalauti tokių posėdžių protokolus ir tarybos sprendimų kopijas“ (1 t. b. l. 26-29).

Pareiškėjas skunde paaiškino, kad Marijampolės savivaldybės Taryba (toliau – ir Taryba) 2022-10-31 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir 2022-10-31 Sprendimas) nusprendė: neįtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą Marijampolės savivaldybės (duomenys neskelbtini) seniūnijos (duomenys neskelbtini) esančio gruntinės dangos kelio, numatyto 2000-03-17 Marijampolės apskrities viršininko įsakymu Nr. 169 ŽM „Dėl žemės reformos žemėtvarkos projekto tvirtinimo“ patvirtintame žemėtvarkos projekte ir skirto patekti į dirbamus laukus. Nurodė, kad 2022-10-31 Sprendimą gavo tik asmeniškai 2022-12-22 nuvykęs į Marijampolę, taip pat tą pačią dieną – ir elektroniniu laišku. Pareiškėjo teigimu 2022 m. gruodžio mėn. pradžioje jis kreipėsi į Marijampolės savivaldybę telefonu – jam buvo paaiškinta, kad apie Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimą pareiškėjui bus pranešta, kai tik jis bus priimtas. Todėl, pareiškėjo nuomone, 2022-10-31 Sprendimo apskundimo laikas

atnaujintinas, jei Komisija nuspręstų, kad jis praleistas. Pareiškėjo nuomone, jis nepraleido skundo dėl 2022-10-31 Sprendimo pateikimo termino.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad 2022-10-31 Sprendimas buvo priimtas vadovaujantis Marijampolės savivaldybės administracijos aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyriaus 2022-10-21 aiškinamuoju raštu. Šio rašto argumentai yra nepagrįsti, diskriminuojantys pareiškėją dėl jo namų valdos – žemės sklypo ir sodybos, esančių (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini) padėties. Pareiškėjo nuomone, jis turi teisę, kad gruntinės dangos kelias būtų įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, nes: 1) Kelio suprojektavimo ir įrengimo kaina nėra pagrindas šio kelio neįtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą; kelio įtraukimas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą reiškia vienodų pareiškėjo teisių su kitais asmenimis kitose vietovėse užtikrinimą – nediskriminavimą (Konstitucijos 6 str., 29 str.) vykstant į savo namų valdą naudotis keliu, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ bei kitų teisės aktų reikalavimus; pareiškėjo žmogaus teisių negalima varžyti dėl jo socialinės padėties (Konstitucijos 6 str., 29 str.); 2) Prioriteto neteikimas keliui nėra pagrindas šio kelio neįtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, be to, prioritetas gali būti suteiktas ir vėliau; 3) Esamo gruntinės dangos kelio 4 m. plotis nėra pagrindas šio kelio neįtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, nes kelią įtraukus (ar net neįtraukus) į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą galima išpirkti besiribojančių žemės sklypų žemę, kad būsimas kelias atitiktų visus Kelių įstatymo reikalavimus, tame tarpe ir 8 metrų pločio reikalavimą; 4) Kelio įtraukimas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą nereikalauja jokių finansinių išteklių – lygiai taip pat, kaip ir atsisakymas kelią įtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą; 5) Kelio įtraukimas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą nepriklauso nuo „viešojo intereso didesnio buvimo“, nes pareiškėjo interesas yra taip pat viešasis, jis nėra mažesnis nei kitų asmenų viešasis interesas; 6) Kelio įtraukimas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą nepriklauso nuo finansinių išteklių buvimo; 7) Marijampolės savivaldybė nenurodė jokių kitų objektyvių aplinkybių; 8) Marijampolės savivaldybė ir jos taryba, meras, administracija netinkamai atsižvelgė į vietos sąlygas ir aplinkybes, atsisakė trečiuoju asmeniu įstoti į civilinę bylą Nr. (duomenys neskelbtini), kurios baigtis turi teisinių pasekmių pareiškėjui ir Marijampolės savivaldybei – tame tarpe kelio įtraukimui į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, nes teismas šioje civilinėje byloje atsisakė nustatyti net ir atlygintinį servitutą, o jį atsisakius nustatyti pareiškėjui liko vienintelė galimybė į savo sodybą patekti tik nesuprojektuotu, neįrengtu, neįteisintu, netinkamu naudojimui, neatitinkančiu galiojančių reikalavimų gruntiniu keliu, kurį atsakovas atsisako įtraukti į vietinės reikšmės kelių sąrašą. Aplinkybės, jog civilinės bylos Nr. (duomenys neskelbtini) išsprendimas turės įtakos Marijampolės savivaldybės tarybos, mero, administracijos pareigoms ir teisėms Marijampolės savivaldybės tarybai, merui, administracijai buvo žinomos iš 2021-07-15 pareiškėjo prašymo jis nurodė, kad atmetus jo ieškinį Marijampolės savivaldybei teks pareiga suprojektuoti ir įrengti STR reikalavimus atitinkantį kelią į pareiškėjo sodybą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini), tačiau Marijampolės savivaldybės administracija pareiškė, neva jų pareiga suprojektuoti ir įrengti STR reikalavimus atitinkantį kelią į pareiškėjo sodybą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) nėra pakankamai glaudžiu ryšiu susijusi su pareiškėjo patekimu į savo sodybą; 9) Kelias anksčiau buvo įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, bet iš jo buvo išbrauktas – tokią informaciją pareiškėjas gavo iš (duomenys neskelbtini) seniūno telefonu; 10) Pareiškėjo nuomone Taryba netinkamai vykdo savivaldybės funkcijas dėl kelio pagal įstatymų apibrėžtą kompetenciją; 11) Taryba, Administracija, Meras atsisako teikti informaciją pagal 2022-12-22 pareiškėjo prašymą, reg. Nr. JF-100668 – pranešti atsakovo posėdžių datas, kuriomis buvo svarstomas gruntinio pamiškės kelio į pareiškėjo sodybą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) įtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, išreikalauti tokių posėdžių protokolus ir

tarybos sprendimų kopijas; 12) Atsakovas, Administracija, meras atsisako teikti informaciją pagal 2022-12-22 pareiškėjo prašymą, reg. Nr. JF-100669 – pranešti, kurie įstatymai ir jų konkrečios nuostatos reglamentuoja lauko kelio įtraukimą į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą; 13) Taryba, Administracija, Meras atsisako teikti informaciją pagal 2022-12-22 pareiškėjo prašymą, reg. Nr. JF-100669 – pranešti, kurie įstatymai ir jų konkrečios nuostatos numato ir ar numato, jog pareiškėjas ir jo šeimos nariai į savo sodybą (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) privalo patekti lauko gruntiniu keliu ir / ar neturi teisės patekti keliu, kaip jis yra apibūdintas LR Kelių įstatymo 2 str. 5 d.; 14) Taryba, Administracija, Meras atsisako atlikti veiksmus pagal pareiškėjo 2022-12-22 skundą, reg. Nr. Sk-183, padidinti gruntinio lauko kelio plotį ir keliui skirtą sklypo plotį, kad šis kelias atitiktų Kelių įstatymo 11 str. 2 d. 4 p., atsisako atlikti visus kitus veiksmus, reikalingus minėto lauko kelio įtraukimui į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, atsisako nurodyti kelio įtraukimui į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą reikšmingą teisinį reglamentavimą, teismų praktiką.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjas nurodė, kad skundą palaiko ir prašė jį tenkinti. Iš esmės nurodė, jog į jam priklausantį žemės sklypą yra numatytas pateikimas keliu, kuriuo šiuo metu iš esmės nėra galimybės naudotis dėl netinkamos kelio būklės.

Atsakovė Marijampolės savivaldybės Taryba prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą (1 t. b. l. 103-109). Atsiliepime nurodė, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1 punktą reglamentuoja, kad savivaldybės atstovaujamoji institucija yra savivaldybės taryba, ir jai atstovauja savivaldybės meras. Atsižvelgiant į tai, atsiliepimai į pareiškėjo skundą tiek nuo atsakovo Tarybos, tiek nuo trečiojo suinteresuoto asmens Mero, teikiami Marijampolės savivaldybės mero vardu.

Atsiliepime Taryba akcentuoja, kad pareiškėjui į skunde Komisijai nurodomus prašymus ir kitus reikalavimus buvo atsakyta aiškiai ir išsamiai, t. y. pareiškėjui yra žinomos visos aplinkybės, dėl kurių kelias, esantis (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) nėra įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Tai patvirtina ir pareiškėjo prie skundo Komisijai pridedami dokumentai, t. y. Mero ir Administracijos vardu pateikti atsakymai į pareiškėjo paklausimus/skundus.

Pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, kad jo manymu, jis turi teisę, kad gruntinės dangos kelias būtų įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Atsakovė paaiškino, kad Marijampolės savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo schema yra patvirtinta 2009-03-30 Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-685 „Dėl Marijampolės savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos patvirtinimo“. Pareiškėjo minimas kelias šioje schemoje yra pažymėtas kaip vietinės reikšmės vidaus kelias, t. y. lauko kelias, kuris naudojamas patekimui į dirbamus žemės plotus. Pareiškėjo minimas 2000-03-17 įsakymas Nr. 169ŽM „Dėl žemės reformos žemėtvarkos projekto tvirtinimo“ (*toliau – ir Įsakymas*) numatė tik projektu paliktą vietą keliui (tam paliktas 4 m. pločio žemės sklypas, kuriuo šiuo metu gali naudotis kiekvienas asmuo), o ne įpareigojo kelią atitinkamai įrengti. Pareiškėjui raštu buvo paaiškinta, kad Įsakymu patvirtintame Marijampolės apskrities Marijampolės savivaldybės (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekte, pareiškėjo minimas kelias, yra suprojektuotas kaip lauko kelias, kuriuo buvo numatytas pateikimas į dirbamus laukus – žemės ūkio paskirties sklypus.

Atsiliepime nurodė, kad Marijampolės savivaldybės keliai ir gatvės yra remontuojami, rekonstruojami ir įrengiami vadovaujantis Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-03-28 sprendimu Nr. 1-112 „Dėl Marijampolės savivaldybės 2022–2024 metų vietinės reikšmės kelių (gatvių) objektų prioritетinės eilės sąrašo patvirtinimo“ patvirtintu Marijampolės savivaldybės 2022-2024 metų vietinės reikšmės kelių (gatvių) objektų prioritетinės eilės sąrašu. Kaip nurodyta „Dėl kelio neįtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą“

aiškinamajame rašte, atsisakymas įtraukti Pareiškėjo minimą kelią į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą grindžiamas argumentais: Keliui neteikiamas prioritetas, nes jis yra IV kategorijos kelias, skirtas privažiavimui prie dirbamos žemės sklypų ir į vieną sodybą; kelias neatitinka Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 11 str. 2 d. 4 p. numatyto vietinės reikšmės IV kategorijos keliams juostos minimalaus 8 metrų pločio reikalavimų, projekte numatytas ir pamiškėje keliui paliktas sklypo plotis – 4 m; seniūno nuomone, kelias skirtas vienam žmogui, tai pareikalaus per daug lėšų iš seniūnijos ir nesukurs jokios vertės visiems kitiems seniūnijos gyventojams.

Atsiliepime nurodė, kad, vadovaujantis Lietuvos Kelių įstatymo 2 str. 5 d., kelias yra inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme. Iš esmės analogiškai kelio sampratą pateikia ir Statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016-10-27 įsakymu Nr. D1-713 (toliau – ir STR 1.01.03:2017), 8.1 punktas. Jis numato, kad inžinerinis statinys šiame kontekste pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 str. 16 p. yra suprantamas kaip susisiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai, kanalai, taip pat visi kiti statiniai, kurie nėra pastatai. Pažymėjo, jog iš nurodyto teisinio reguliavimo matyti, kad kelio samprata pirmiausiai yra siejama su jos atitikimu Kelių įstatyme numatytam teisiniam reguliavimui. Kelių įstatymas, kiti ginčo teisiniams santykiams taikytini teisės aktai aktualaus ir imperatyvaus reguliavimo dėl lauko kelio įtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašą nenumato. Iš esmės tokio veiksmo atlikimas, be kita ko, yra susijęs su šioms veiksmams atlikti skirtomis finansinėmis lėšomis, su tam tikrų prioritetų įvertinimu. Taigi šioje srityje Marijampolės savivaldybė turi tam tikrą diskreciją, tačiau ji nėra absoliuti, o sprendimo priėmimas priklauso nuo viešojo intereso didesnio buvimo, finansinių išteklių buvimo, jį gali lemti ir kitos objektyvios aplinkybės.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas dėl kelio įtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašą yra suformulavęs praktiką: „Taigi šioje srityje atsakovas (t. y. savivaldybė) turi tam tikrą diskreciją, tačiau ji nėra absoliuti, sprendinių vykdymas gali priklausyti nuo viešojo intereso didesnio buvimo, finansinių išteklių buvimo, juos gali lemti kitos objektyvios aplinkybės, tačiau ne išimtinai subjektyvus vertinimas ir (ar) delsimas. Tai iš esmės patvirtina ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – ir Konstitucija) 119 str., nustatantis, kad savivaldos teisė laiduojama įstatymo numatytiems valstybės teritorijos administraciniais vienetais. Savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai (Konstitucijos 120 str.). Konstitucijoje yra įtvirtintas savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės pagal Konstitucijoje ir įstatymuose apibrėžtą kompetenciją principas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – ir Konstitucinis Teismas) taip pat yra aiškinęs, jog Konstitucijoje įtvirtinti savivaldybių veiklos savarankiškumo pagal Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją bei savivaldybių ir valstybės interesų derinimo principai suponuoja tai, kad savivaldybių savarankiškumo laipsnis vykdant įvairias įstatymuose nustatytas funkcijas gali būti skirtingas. Kadangi visos savivaldybių funkcijos yra vykdomos pagal Konstitucijos ir įstatymų apibrėžtą kompetenciją, šiuo atžvilgiu jos visos yra priskirtos savivaldybėms vykdyti; nė viena jų nereikia savivaldybių absoliutaus savarankiškumo atitinkamoje srityje. Pati savivaldos teisės prigimtis suponuoja tai, kad savivaldybės savo funkcijas turi vykdyti atsižvelgdamos į vietos sąlygas ir aplinkybes, tačiau visais atvejais jos privalo laikytis Konstitucijos ir įstatymų (žr. Konstitucinio Teismo 2002-12-24 nutarimą). Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į tai, kad teisės aktai tokio konkretaus termino dėl kelių suformavimo nenumato, pabrėžia, kad atsakovas šiuo atveju, atsisakydamas tenkinti pareiškėjo pateiktą prašymą, taip pat akcentavo, jog kelio, kaip sudėtingo inžinerinio statinio, įrengimas ir įteisinimas, įtraukiant jį į vietinės reikšmės kelių sąrašą, reikalauja didelių lėšų, todėl prioritetai, be kita ko, teikiami keliams, kurie turi svarbią reikšmę vietos

infrastruktūrai, šalia kurių gyvena daugiausiai gyventojų, vyksta intensyviausias eismas ir pan.“ (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015-07-23 nutartis Nr. A-875-858/2015*).

Paaikškino, kad vadovaujantis įstatymų nuostatomis ir teismų praktika, Taryba priėmė šioje byloje ginčijamą 2022-10-31 Sprendimą. Pareiškėjas dėl minimo kelio įtraukimo į vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą ir kelio įrengimo jau buvo kreipęsis į Komisiją. Posėdžio metu ir bylos atsiliepimuose pareiškėjui ir tada buvo akcentuojama, kad jo prašomas įtraukti į vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą kelias, neatitinka kriterijų. Tiek Marijampolės savivaldybė, tiek Marijampolės savivaldybės administracija, Pareiškėjui niekada nesukūrė teisėto lūkesčio ir nežadėjo tam tikru metu įrašyti minimą kelią į kelių (gatvių) sąrašus motyvuodama tokį nesutikimą galiojančių teisės aktų nuostatomis. Komisija dėl ginčo dalyko (kelio neįtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą) jau yra pasisakiusi, t. y. Komisijos 2022-09-23 sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) (*toliau – ir Komisijos Sprendimas*) buvo nurodyta, kad „Komisija įvertinusi skundžiamą 2022-06-14 Raštą, sprendžia, jog atsakovas (t. y. Marijampolės savivaldybė) jį pagrindė teisės aktų nuostatomis, objektyviais duomenimis, patvirtinančiais rašto priėmimo metu egzistavusias priežastis, nurodė jo apskundimo tvarką. Nepažeisdamas teisės aktų reikalavimų laiku ir tinkamai informavo pareiškėją apie parengtą 2022-06-14 Raštą. Todėl Komisijos nuomone, 2022-06-14 Raštą pripažinti neatitinkančiu administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų ir jį panaikinti nėra teisinio pagrindo. Remiantis išdėstytu, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo bei naikinti 2022-06-14 Raštą“. Tuo pačiu Komisijos Sprendimu, atsakovas Marijampolės savivaldybės taryba buvo įpareigota turimos kompetencijos ir suteiktų įgaliojimų ribose priimti sprendimą, kas ir buvo padaryta priimant Pareiškėjo skundžiamą Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimą.

Pareiškėjas skunde Komisijai teigė, kad trečiajam asmeniui Administracijai, atsisakius įstoti trečiuoju asmeniu civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) ir teismui atmetus jo reikalavimą dėl servituto nustatymo, Marijampolės savivaldybei teks pareiga įrengti ir suprojektuoti kelią į pareiškėjo sodybą. Administracija, pareiškėjui nurodė, kad atsižvelgiant į tai, kad tretieji asmenys byloje dalyvauja kai turi aiškų ir pagrįstą suinteresuotumą bylos baigtimi, t. y. bylos baigtis gali tiesiogiai arba netiesiogiai paveikti jų teises ir pareigas, trečiojo asmens dalyvavimą procese gali pagrįsti tik atitinkamas jo ir vienos iš proceso šalių materialusis teisinis santykis ir teisinis procesinis suinteresuotumas bylos baigtimi. Siekiant, kad toks asmuo galėtų įstoti į bylą kaip trečiasis asmuo, pareiškiantis ar nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, būtinas pakankamas (glaudus) nagrinėjamos bylos teisinis ryšys su trečiojo asmens materialiosiomis teisėmis ir pareigomis. Toks ryšys nustatomas kiekvienu konkrečiu atveju vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nuostatomis tik teismui įvertinus susiklosčiusius teisinius santykius ir faktines bylos aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, kad nei atsakovas, nei tretieji suinteresuoti asmenys, sprendžiamoje byloje, neturėjo jokio teisinio suinteresuotumo, buvo atsisakyta įstoti į bylą trečiuoju suinteresuotu asmeniu. Teismas nei Marijampolės savivaldybės, nei Marijampolės savivaldybės administracijos, Pareiškėjo minimoje byloje, neįtraukė trečiaisiais asmenimis. Atsakovas ir tretieji suinteresuoti asmenys yra viešojo administravimo subjektai, griežtai vykstantys įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojamą veiklą, kurie negali veikti išimtinai savo nuožiūra ir priimti tik pareiškėjams palankius sprendimus.

Pareiškėjas nurodė, kad skunde Komisijai minimas kelias, anksčiau buvo įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Atsakovė paaikškino, kad nei Taryba, nei tretieji suinteresuoti asmenys, neturi duomenų, kad pareiškėjo skunde Komisijai minimas kelias kada nors būtų buvęs įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Pareiškėjas, taip pat, nepateikė jokių įrodymų, kad jo skunde Komisijai minimas kelias kada nors buvo įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Pareiškėjo minimas įsakymas numato tik projektu paliktą vietą keliui, o ne įpareigoja kelią atitinkamai įrengti ar juo labiau nereiškia, kad kelias buvo įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą.

Dėl pareiškėjo argumentų, kad pareiškėjo nuomone Taryba netinkamai vykdo savivaldybės funkcijas dėl kelio pagal įstatymų apibrėžtą kompetenciją, atsakovė paaiškino, kad tiek atsakovė, tiek tretieji suinteresuoti asmenys yra viešojo administravimo subjektai, griežtai vykdančys įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojamą veiklą ir veikiantys išimtinai savo kompetencijos ribose.

Pareiškėjas nurodė, kad jam atsisakoma teikti informaciją pagal 2022-12-22 prašymą Nr. JF-10068. Atsakovė atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjui į jo 2022-12-22 prašymą Nr. JF-10068 buvo atsakyta išsamiai ir pagal kompetenciją ir pateikti šie atsakymai: Marijampolės savivaldybės mero 2023-01-12 raštas Nr. SA-419 (11.4 E) „Atsakymai į pateiktą prašymą“; Marijampolės savivaldybės administracijos 2023-01-12 raštas Nr. SA-415 (11.4 E) „Atsakymai į pateiktą prašymą“ ir Marijampolės savivaldybės mero 2023-01-17 raštas Nr. SA-558 (11.4 E) „Dėl veiksmų atlikimo“. Pareiškėjas nurodė, kad jam atsisakoma teikti informaciją pagal 2022-12-22 prašymą Nr. JF-10069. Atsakovė atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjui į jo 2022-12-22 prašymą Nr. JF-10069 buvo atsakyta išsamiai ir pagal kompetenciją ir pateikti šie atsakymai: Marijampolės savivaldybės mero 2023-01-12 raštas Nr. SA-420 (11.4 E) „Atsakymai į pateiktą prašymą“; Marijampolės savivaldybės administracijos 2023-01-12 raštas Nr. SA-416 (11.4 E) „Atsakymai į pateiktą prašymą“ ir Marijampolės savivaldybės mero 2023-01-17 raštas Nr. SA-557 (11.4 E) „Dėl veiksmų atlikimo“. Pareiškėjas nurodė, kad jam atsisakoma teikti informaciją pagal 2022-12-22 skundą Nr. Sk-183. Atsakovė atsiliepime paaiškino, kad pareiškėjui į jo 2022-12-22 skundą Nr. Sk-183 buvo atsakyta išsamiai ir pagal kompetenciją Marijampolės savivaldybės administracijos 2023-01-13 raštu Nr. SA-443 (12.25 E) „Dėl skundo“.

Tarybos nuomone, atsižvelgiant į aukščiau nurodytas fakto aplinkybes, pareiškėjo reikalaujamo Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ panaikinimas nepagrįstas nei teisės, nei fakto klausimu.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovės nurodė, jog kelias, vedantis iki pareiškėjui priklausančio žemės sklypo yra lauko kelias ir atitinka jam keliamus reikalavimus. Dėl pareiškėjo teisės žinoti apie atsakovės organizuojamus posėdžius paaiškino, jog visa informacija yra vieša ir prieinama savivaldybės interneto tinklapyje.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Marijampolės savivaldybės meras (toliau – ir Meras) prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (1 t. b. l. 97-99). Atsiliepime nurodė, kad pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, kad Komisijos prašo panaikinti Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ kaip nepagrįstą ir atnaujinti terminą minėto sprendimo apskundimui. Paaiškino, kad pareiškėjui į skunde nurodomus prašymus ir kitus reikalavimus buvo atsakyta aiškiai ir išsamiai, t. y. pareiškėjui yra žinomos visos aplinkybės, dėl kurių kelias, esantis (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) nėra įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Tai patvirtina ir pareiškėjo prie skundo Komisijai pridedami dokumentai, t. y. Marijampolės savivaldybės mero ir Marijampolės savivaldybės administracijos vardu pateikti atsakymai į pareiškėjo paklausimus/skundus.

Atsiliepime nurodė, kad Komisija dėl ginčo dalyko (kelio neįtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą), trečiojo suinteresuoto asmens Marijampolės savivaldybės atžvilgiu, jau yra pasisakiusi, t. y. 2022-09-23 buvo priimtas Komisijos sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Komisijos Sprendimas). Komisija Sprendime nurodoma, kad „Komisija įvertinusi skundžiamą 2022-06-14 Raštą, sprendžia, jog atsakovas (t. y. *Marijampolės savivaldybė*) jį pagrindė teisės aktų nuostatomis, objektyviais duomenimis, patvirtinančiais rašto priėmimo metu egzistavusias priežastis, nurodė jo apskundimo tvarką. Nepažeisdamas teisės aktų reikalavimų laiku ir tinkamai informavo pareiškėją apie parengtą 2022-06-14 Raštą. Todėl Komisijos nuomone, 2022-06-14 Raštą pripažinti neatitinkančiu administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų ir jį panaikinti nėra teisinio pagrindo. Remiantis išdėstytu, nėra pagrindo

tenkinti pareiškėjo reikalavimo bei naikinti 2022-06-14 Raštą“. Tuo pačiu Sprendimu, atsakovas Marijampolės savivaldybės taryba buvo įpareigota turimos kompetencijos ir suteiktų įgaliojimų ribose priimti sprendimą, kas ir buvo padaryta priimant Pareiškėjo skundžiamą Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimą. Trečiasis suinteresuotas asmuo Meras nurodė, kad sutinka ir palaiko Tarybos atsiliepime nurodytus argumentus dėl pareiškėjo skunde Komisijai keliamų reikalavimų, todėl pakartotinai dėl jų nepasisako.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Marijampolės savivaldybės administracija (toliau – ir Administracija) prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą (1 t. b. l. 133-134). Atsiliepime nurodė, kad pareiškėjas skunde Komisijai nurodė, kad Komisijos prašo panaikinti Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ kaip nepagrįstą ir atnaujinti terminą minėto sprendimo apskundimui. Administracija paaiškino, kad pareiškėjui į skunde Komisijai nurodytus prašymus ir kitus reikalavimus buvo atsakyta aiškiai ir išsamiai, t. y. pareiškėjui yra žinomos visos aplinkybės, dėl kurių kelias, esantis (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) nėra įtrauktas į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą. Tai patvirtina ir pareiškėjo prie skundo Komisijai pridėti dokumentai, t. y. Marijampolės savivaldybės mero ir Marijampolės savivaldybės administracijos vardu pateikti atsakymai į pareiškėjo paklausimus/skundus. Administracija sutinka ir palaiko Marijampolės savivaldybės tarybos atsiliepime nurodytus argumentus dėl pareiškėjo skunde Komisijai keliamų reikalavimų, todėl pakartotinai dėl jų nepasisako.

Skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Byloje ginčas kilo dėl Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo ir termino paduoti skundą dėl šio sprendimo apskundimo atnaujinimo.

Iš šios bylos ir prie nagrinėjamos bylos pridėtos Komisijos administracinės bylos Nr. AG1-132/10-2022 duomenų matyti, kad pareiškėjui priklauso žemės sklypas su statiniais, esantis (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) (žemės sklypo unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)) (administracinės bylos Nr. AG1-132/10-2022, b. l. 13-16).

Pareiškėjas 2022-05-16 prašymu kreipėsi į Merą, Tarybą, Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Registrų centrą. Prašyme nurodė, kad „pareiškėjui priklauso žemės sklypas su gyvenamuoju namu ir priklausiniais. Į žemės sklypą nėra galimybės pravažiuoti. Dėl galimybės patekti į žemės sklypą, pareiškėjas kreipėsi į VĮ Registrų centras ir gavo atsakymą, kad nekilnojamojo turto registro duomenų banko duomenimis žemės sklypo planuose šiaurinėje dalyje yra nurodytas 4 metrų pločio kelias. 2019-03-08 Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos Marijampolės, Kazlų rūdos ir Kalvarijos skyriaus raštu buvo informuotas, kad bendro naudojimo kelias, esantis tarp žemės sklypo, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) ir pareiškėjui priklausančio žemės sklypo, yra patvirtintas Marijampolės apskrities viršininko 2000-03-17 įsakymu Marijampolės savivaldybės (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) kadastro vietovės žemės reformos žemėtvarkos projekte. Nacionalinė žemės tarnyba nurodė, kad tai yra gruntinis pravažiuojamas kelias, kuriuo vietos gyventojai gali patekti į savo naudojamus žemės sklypus. Tačiau nurodytu suprojektuotu keliu neįmanoma pravažiuoti, kadangi tai yra pamiškė ir joje numatytas kelias yra tik krūmais apaugęs dirvožemis. Pagal Kelių įstatymą, vietinės reikšmės keliai nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, valstybės saugomų teritorijų institucijoms, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims. Kadangi nurodytas kelias yra suprojektuotas valstybinėje žemėje, jis turi priklausyti savivaldybei. Vietinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo užsakovo funkcijas vykdo jų savininkai ar valdytojai. Kadangi nurodytas ir 2000-03-17 įsakymu suprojektuotas kelias yra valstybinėje žemėje, darytina išvada,

kad minėtas kelias kaip vietinės reikšmės kelias priklauso Marijampolės savivaldybei. Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo 153 p. numato, kad kelio danga turi užtikrinti projekcinį greitį, saugų eismą bei jo komfortą per ekonomiškai pagrįstą laiką ir atitikti STR 2.01.01(1):2005, STR 2.01.01(3):1999, STR 2.01.01(4):2008 nurodymus. Pareiškėjas nurodė, kad realiai kelio šioje vietoje ir nėra, tėra krūmais apaugęs dirvožemis, pro kurį sunku arba neįmanoma pravažiuoti lengvuju automobiliu, jame nėra jokių pralaidų, paviršinio vandens nuvedimo, jis nėra netgi išžvyruotas, jis žiemą nėra valomas nuo sniego. Blogomis oro sąlygomis privažiavimas prie pareiškėjo žemės sklypo yra apsunkintas arba iš viso nėra galimas. Jokie teisės aktai nenumato, kad vietinės reikšmės kelių danga gali būti dirvožemis. Pareiškėjas nurodė, kad neturi jokios kitos galimybės patekti į žemės sklypą. Marijampolės savivaldybė (jos administracijos direktorius) nepagrįstai bei neteisėtai pažeidė pareiškėjo bei pareiškėjo šeimos teises ir įstatymo ginamus interesus, ir atsisakė: 1) įstoti trečiuoju suinteresuotuoju asmeniu į susijusią civilinę bylą Nr. (duomenys neskelbtini); 2) įrengti 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo, šį kelią įtraukti į vietinės reikšmės kelių sąrašą; 3) nevilkinant atlikti veiksmus, kad įrengtų 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo ir kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, bei kitų teisės aktų reikalavimus; 4) suteikti konkrečią informaciją, kada ir kuriuos veiksmus bei darbus Marijampolės savivaldybė (jos administracijos direktorius, meras, taryba) atliks ar išsipareigoja atlikti, kad įrengtų 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo ir kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, bei kitų teisės aktų reikalavimus. Todėl pareiškėjas vadovaudamasis teisės aktais bei aukščiau išdėstytu Marijampolės savivaldybės mero, tarybos prašė atlikti veiksmus: 1) 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo ir Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu įtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašą; 2) 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu (pvz. „Dėl Marijampolės vietinės reikšmės kelių (gatvių) įrengimo, rekonstravimo ar remonto darbų, numatomų 2023-2024 metais, programos patvirtinimo“ įtraukti į Marijampolės vietinės reikšmės kelių (gatvių) įrengimo, rekonstravimo ar remonto darbų, numatomų 2023-2024 metais, programos bei visų kitų – sekančių metų sąrašą / sąrašus; 3) suplanuoti finansavimą 2000-03-17 įsakymu suprojektuoto kelio, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, bei kitų teisės aktų reikalavimus, įrengimui, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo; 4) skirti finansavimą 2000-03-17 įsakymu suprojektuoto kelio, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ bei kitų teisės aktų reikalavimus ir kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo įrengimui; 5) užsakyti 2000-03-17 įsakymu suprojektuoto kelio, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ bei kitų teisės aktų reikalavimus ir kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo įrengimo projektą bei jį finansuoti; 6) įrengti 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ bei kitų teisės aktų reikalavimus ir kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo; 7) įrengiant 2000-03-17 įsakymu suprojektuotą kelią, kuris atitiktų Kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ bei kitų teisės aktų reikalavimus ir kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo Marijampolės savivaldybės mero bei tarybos, administracijos direktoriaus veiksmus derinti su Nacionaline žemės tarnyba ir kitomis kompetentingomis institucijomis, įstaigomis; 8) raštu pranešti, kodėl 2020-11-30 Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-391 patvirtintame Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąraše šio 2000-03-17 įsakymu suprojektuoto kelio nėra, dėl kurių priežasčių ir motyvų, kurių asmenų iniciatyva, kada, kuriuo būdu ir kuriomis priemonėmis šis kelias pašalintas iš Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašo; 9) atlikti veiksmus, kad 2000-03-17 įsakymu suprojektuotas kelias, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo, būtų suformuotame ir įregistruotame Nekilnojamojo turto registre žemės

sklype, tuo klausimu raštu kreiptis su prašymais į Nacionalinę žemės tarnybą ir kitas kompetentingas valstybės institucijas, įstaigas; pareiškėjui pateikti kreipimūsi kopijas ir atsakymų į juos kopijas; 10) į kiekvieną šio prašymo punktą atsakyti pagal numeraciją ir turinį; 11) atsiųsti teisės aktų nustatyta tvarka registruotą šio prašymo kopiją, pranešti jį nagrinėsiančio darbuotojo vardą, pavardę, pareigas, kontaktinius darbovietės duomenis; 12) telefonu pranešti, kada ir koku būdu Marijampolės savivaldybės administracija išsiuntė atsakymą į šį prašymą. Pareiškėjas vadovaudamasis teisės aktais bei aukščiau išdėstytu VĮ Registrų centras prašė atlikti veiksmus: 1) atlikti veiksmus, kad 2000-03-17 įsakymu suprojektuotas kelias, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo būtų suformuotas ir įregistruotas Nekilnojamojo turto registre žemės sklype, tuo klausimu raštu kreiptis su prašymais į Marijampolės savivaldybės administraciją, merą, tarybą, Nacionalinę žemės tarnybą ir kitas kompetentingas valstybės institucijas, įstaigas; pateikti kreipimūsi kopijas ir atsakymų į juos kopijas; 2) pareiškėjui raštu suteikti visą kitą reikšmingą informaciją apie galiojančius tvarką bei eigą, asmenų teises ir pareigas, kad 2000-03-17 įsakymu suprojektuotas kelias, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo būtų suformuotas ir įregistruotas Nekilnojamojo turto registre, o tuo pagrindu būtų įrengtas kelias, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo žemės sklypo“ (administracinės bylos Nr. AG1-132/10-2022, b. l. 17-20).

Pareiškėjas skundu kreipėsi į Komisiją dėl Marijampolės savivaldybės mero Povilo Isodos 2022-06-14 akto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, Marijampolės savivaldybės tarybai dėl neveikimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus, VĮ Registrų centras dėl VĮ Registrų centras 2022-06-08 akto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus. Skundo Komisijai (reg. Nr. AG1-132) vienas iš pareiškėjo reikalavimų buvo „<...> atsakovus Marijampolės savivaldybės merą Povilą Isodą ir Marijampolės savivaldybės tarybą įpareigoti: 1) 2000 metų kovo 17 d. Marijampolės apskrities viršininko įsakymu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ suprojektuotą kelią, kuris pamiškėje turėtų vesti prie pareiškėjo A. B., a. k. (duomenys neskelbtini), žemės sklypo (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu įtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąrašą; <...>“. Komisija 2022-09-23 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, įpareigojo Marijampolės savivaldybės tarybą turimos kompetencijos ir suteiktų įgaliojimų ribose išnagrinėti pareiškėjo 2022-05-16 prašymą bei pateikti pareiškėjui atsakymą (priimti sprendimą) ir likusioje dalyje skundą atmetė kaip nepagrįstą (administracinės bylos Nr. (duomenys neskelbtini), b. l. 21–35).

Taryba 2022-10-31 sprendime nurodė, kad vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 16 str. 4 d., Kelių įstatymo 2 str. 3 ir 5 d., 3 str. 3 d. 2 p., 4 str. 3 d., 6 str. 4 d., 11 str. 2 d. 4 p., Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus 2022-09-23 sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini), atsakydama į A. B. 2022-05-16 rašto „Marijampolės sav. merui 2022-05-16 -kelias (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini)- A. B.“ reikalavimus, Marijampolės savivaldybės taryba nusprendė neįtraukti į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą Marijampolės savivaldybės (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) esančio gruntinės dangos kelio, numatyto 2000-03-17 Marijampolės apskrities viršininko įsakymu Nr. (duomenys neskelbtini) „(duomenys neskelbtini)“ patvirtintame žemėtvarkos projekte ir skirtu patekti į dirbamus laukus (b. l. 38). Pareiškėjas nesutinka su 2022-10-31 Sprendimu ir prašo jį panaikinti.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas reglamentuoja savivaldybių institucijų sudarymo ir veiklos tvarką įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucijos (*toliau – ir Konstitucija*) ir Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, apibrėžia vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijas ir jų kompetenciją, funkcijas, savivaldybės tarybos nario statusą, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus (2 straipsnio 1 dalis). Vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustato savarankiškąją savivaldybių funkciją – šias funkcijas savivaldybės atlieka pagal Konstitucijos ir įstatymų suteiktą kompetenciją, įsipareigojimus bendruomenei ir šios interesais. Įgyvendindamos šias funkcijas, savivaldybės turi

Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte nustatyta, jog savarankiškoji savivaldybės funkcija yra savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas.

Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (*toliau – ir Kelių įstatymas*) nustato Lietuvos Respublikos automobilių kelių plėtojimo, priežiūros ir naudojimosi jais teisinius pagrindus (Kelių įstatymo 1 straipsnio 1 dalis). Pagal Kelių įstatymo 2 straipsnio 5 dalį kelias – tai inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementai yra šie: žemės sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai ir kitos vandens nuleidimo sistemos, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės, želdiniai, esantys kelio juostoje, kelio oro sąlygų stebėjimo ir transporto eismo apskaitos, apšvietimo ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme. Pagal Kelių įstatymo 2 straipsnio 10 dalį kelio priežiūra – tai nuolatiniai kelio darbai siekiant užtikrinti saugų eismą ir numatytą kelio ir jo statinių naudojimo laiką. Kelių įstatymo 2 straipsnio 12 punktą apibrėžia, kad kelio savininkas yra valstybė, savivaldybės, fizinis ar juridinis asmuo, kita organizacija, jų padaliniai, kuriems kelias priklauso nuosavybės teise.

Kelių įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog keliai, atsižvelgiant į transporto priemonių eismo pralaidumą, socialinę ir ekonominę jų reikšmę, skirstomi į valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelius. Vietinės reikšmės keliai skirstomi į: 1) viešuosius kelius. Tai keliai, jungiantys rajoninius kelius, gyvenamąsias vietas, sąvartynus, rekreacijos objektus, lankomus gamtos, kultūros paminklus, taip pat gatvės gyvenamosiose vietovėse, jungiamieji ir kiti keliai, nepriskirti valstybinės reikšmės keliams; 2) vidaus kelius. Tai fizinių ar juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų padalinių (*toliau – fiziniai ar juridiniai asmenys*) reikmėms naudojami keliai (miškų, nacionalinių parkų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, karjerų, privažiavimo prie hidrotechninių įrenginių, ribotų teritorijų - kiemų keliai ir visi kiti keliai, nepriskirti viešiesiems keliams) (3 straipsnio 3 dalis).

Pagal Kelių įstatymo 6 straipsnio 4 dalį vietinės reikšmės kelių sąrašus tvirtina savivaldybių tarybos. Kelių įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog keliai projektuojami, tiesiami, statomi, rekonstruojami, taisomi (remontuojami) ir prižiūrimi vadovaujantis įstatymais, kitais teisės aktais bei normatyviniais statybos techniniais dokumentais. Vykdomų darbų specialiųjų statybos reikalavimų valstybinė priežiūra atliekama Vyriausybės nustatyta tvarka. Kelių įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog vietinės reikšmės kelių projektavimo, tiesimo, statybos, rekonstravimo, taisymo (remonto) ir priežiūros užsakovo funkcijas vykdo jų savininkai ir (ar) valdytojai.

Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-02-28 sprendimu Nr. 1-50 patvirtintas Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų paskirstymo ir naudojimo Marijampolės savivaldybės susisiekimo infrastruktūros objektams finansuoti tvarkos aprašas (*toliau – ir Tvarkos aprašas*), kurio 8 ir 9 p. nustatyta, kad pagal seniūnijų pateiktus sąrašus, fizinių ar juridinių asmenų prašymus, Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių, gatvių, šaligatvių, tvarkymo ir saugaus eismo priemonių diegimo Kelių priežiūros ir plėtros programos ir savivaldybės biudžeto lėšomis atrinkimo ir eiliškumo nustatymo darbo grupė (*toliau – Darbo grupė*) sudaro Savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) objektų prioritетinės eilės sąrašą (*toliau – Prioritetinis sąrašas*), kuriame įrašo Programos finansavimo lėšomis finansuojamų kelių (gatvių) objektus, kuriuose bus atliekami naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio remonto darbai ir paprastojo remonto darbai, atliekami ne mažesniame kaip 1000 m² plote. Prioritetinis sąrašas sudaromas ne trumpesniame kaip trejų metų laikotarpiui ir tvirtinamas Savivaldybės tarybos. Savivaldybės Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius, atsakingas už Programos lėšų panaudojimą, vadovaudamasis Savivaldybės tarybos patvirtintu Prioritetiniu sąrašu, parengia einamųjų metų Programos lėšomis finansuojamų vietinės reikšmės kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, taisymo (remonto), priežiūros, saugaus

eismo sąlygų užtikrinimo ir darnaus judumo priemonių objektų sąrašą (toliau – Objektų sąrašas) ir pateikia jį tvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriui (19 p.).

Sistemiškai vertinant minėtas Vietos savivaldos įstatymo, Kelių įstatymo ir Tvarcos aprašo nuostatas darytina išvada, jog kelių įtraukimas į savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašus, yra išimtinai Tarybos kompetencija. Komisija pažymi, jog konkretūs kriterijai, kuriais remiantis keliai įtraukiami į savivaldybės vietinės reikšmės sąrašus, teisės aktais nėra nustatyti, tačiau minėtų teisės normų sisteminis aiškinimas leidžia daryti išvadą, jog šis klausimas yra priskirtas spręsti išimtinai savivaldybės tarybos diskrecijai ir turi būti sprendžiamas atsižvelgiant į savivaldos tikslus, principus, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindus, finansinius išteklius (Vietos savivaldos įstatymo 2 straipsnis, 3 straipsnis, 4 straipsnis).

Byloje ginčijamo 2022-10-31 Sprendimo motyvai pateikti prie 2022-10-31 Sprendimo pridėtame Aiškinamajame rašte, kuriame nurodyta, jog keliui nėra teikiamas prioritetas, nes jis yra IV kategorijos kelias, skirtas privažiavimui prie dirbamos žemės sklypų ir į vieną sodybą, taip pat kelias neatitinka Kelių įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatyto vietinės reikšmės IV kategorijos keliams juostos minimalaus 8 metrų pločio reikalavimų, projekte numatytas ir pamiškėje keliui paliktas sklypo plotis – 4 metrai. Aiškinamajame rašte taip pat nurodyta, jog seniūno nuomone, kelias skirtas vienam žmogui pareikalaut per daug lėšų iš seniūnijos ir nesukurs jokios vertės visiems kitiems seniūnijos gyventojams (1 t. b. l. 4–6).

Komisija pažymi, jog jai, kaip administracinį ginčą nagrinėjančiai institucijai yra suteikiami įgaliojimai nagrinėti tik ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje. Komisijai nėra suteikti įgaliojimai vertinti ginčijamą aktą bei veiksmus (ar neveikimą) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, be to, Komisijai nėra suteikta teisė spręsti išimtinai politinių ar ekonominių klausimų. Nagrinėjamo ginčo aspektu Komisijai suteikta teisė tik nustatyti, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštaruoja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (*toliau – ir ABT*) 3 str. 2 d.).

Komisija pažymi, jog byloje nėra ginčo dėl to, kad atsakovei pagal kompetenciją priklauso spręsti klausimą dėl kelių įtraukimo / neįtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašą. Nagrinėjamo atveju Aiškinamajame rašte yra pateikti konkretūs teisiniai argumentai, kuriais remiantis atsakovė atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą dėl kelio neįtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašą, t. y. atsakovė remiasi Kelių įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 4 punktu. Aiškinamajame rašte taip pat konstatuotos faktinės aplinkybės, jog šiuo metu kelias yra gruntinės dangos, juo gali naudotis kiekvienas asmuo, keliu patenkama į dirbamus laukus, taip pat į pareiškėjui priklausantį žemės sklypą. Taigi atsakovė, vadovaudamasi jai suteikta diskrecijos teise, sprendama dėl kelio neįtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašus, vadovavosi ginčui aktualiu teisiniu reglamentavimu bei faktinėmis ginčo aplinkybėmis, pareiškėjo atsakovei pateiktas prašymas buvo išnagrinėtas ir į jį pateiktas iš esmės pagrįstas atsakymas.

Europos Žmogaus Teisių Teismo ir LVAT praktikoje ne kartą pažymėta, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (žr., pvz., Europos Žmogaus Teisių Teismo 1994 m. balandžio 19 d. sprendimą byloje V. de H. prieš Nyderlandus; 1997 m. gruodžio 19 d. sprendimą byloje H. prieš Suomiją; LVAT 2011 m. lapkričio 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A261-3555/2011). Pareiškėjas Komisijai teiktuose procesiniuose dokumentuose bei Komisijos posėdyje pateikė ir kitų argumentų, kurių pagrindu, pareiškėjo nuomone, 2022-10-31 Sprendimas yra laikytinas neteisėtu. Komisija pažymi, kad aplinkybės, jog bendrosios kompetencijos teismuose, pareiškėjui buvo nebuvo nustatytas servitutas patekti kitais keliais prie pareiškėjui priklausančio žemės sklypo niekaip nedaro įtakos šioje byloje skundžiamo 2022-10-31 Sprendimo teisėtumui. Taip pat šioje byloje nėra aktualūs pareiškėjo Komisijos posėdyje pateikti argumentai, jog jam įgyjant žemės sklypą pareiškėjui buvo pateikta informacija, jog prie žemės sklypo jis galės patekti naudodamasis kitais keliais, kadangi šie argumentai nėra aktualūs sprendžiant dėl 2022-10-31 Sprendimo

teisėtumą. Komisija pažymi, jog byloje nėra įrodytos aplinkybės, jog atsakovė būtų suteikusi pareiškėjui teisėtą lūkestį dėl kelio įtraukimo į vietinės reikšmės kelių sąrašus.

Pareiškėjas skunde Komisijai taip pat suformulavo ir procesiniu prašymus: atnaujinti laiką Marijampolės savivaldybės tarybos 2022-10-31 sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) apskundimui; į bylą trečiuoju asmeniu įtraukti Administraciją; Iš atsakovės išreikalauti informaciją pagal 2022-12-22 pareiškėjo prašymą, reg. Nr. JF-100668 – pranešti atsakovo posėdžių datas, kuriomis buvo svarstomas gruntinio pamiškės kelio į pareiškėjo sodybą (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) įtraukimo į Marijampolės savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą, išreikalauti tokių posėdžių protokolus ir tarybos sprendimų kopijas“.

Komisija pažymi, kad nenustačius, jog pareiškėjas būtų praleidęs terminą skundai paduoti, pareiškėjo skundas buvo priimtas. Byloje trečiuoju suinteresuotu asmeniu įtraukta Administracija. Komisija taip pat pažymi, jog Komisijos nario Edvardo Juciaus 2023-02-02 raštais Nr. 19R1-72 ir Nr. 19R1-73 atsakovė ir tretieji suinteresuotieji asmenys įpareigoti byloje pateikti atsiliepinimus ir visą su byla susijusią medžiagą. Komisija pažymi, jog šios bylos dalykas yra atsakovės 2022-10-31 Sprendimo teisėtumo patikrinimas. Aplinkybė, ar pareiškėjui tinkamai atsakyta į jo 2022-12-22 pateiktą prašymą nėra šios bylos dalykas, todėl ši aplinkybė papildomai nėra nagrinėjama.

Komisija sprendžia, kad pareiškėjui buvo atsakyta į jo pateiktą 2022-05-16 prašymą. Byloje nėra pagrindo teigti, jog atsakovė netinkamai išnagrinėjo pareiškėjo 2022-05-16 prašymą. Nenustačius savarankiškų pagrindų pripažinti 2022-10-31 Sprendimą neteisėtu, Komisija neturi pagrindo panaikinti minėtą administracinį aktą, pareiškėjo skundas atmetamas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo A. B. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams.

Posėdžio pirmininkė

Lionela Gelmanienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja